

Predmet: BIOLOGIJA 9.r

Št. učne ure: 55

Datum: 9A-14. 4. 2020/9B-14. 4. 2020

Učna tema: EKOLOGIJA-ZGRADBA IN DELOVANJE EKOSISTEMOV

I. PREVERI ODGOVORE NA VPRAŠANJA PREJŠNJE UČNE URE

1. Zakaj se biotska pestrost zmanjšuje od ekvatorja proti poloma, na morju z globino in na kopnem z nadmorsko višino? **Ker se slabšajo življenjski pogoji.**
2. Kaj so endemiti? **Organizem, ki ga najdemo le v določenem predelu sveta.**
3. Koliko različnih vrst naj bi po oceni strokovnjakov živel na Zemlji? **Med 10 in 100 milijonov vrst.**
4. Kateri dejavniki vplivajo na biotsko pestrost v Sloveniji? **Legra Slovenije, saj se tu prepleta 5 geografskih enot (visokogorske Alpe, predalpski svet, panonska nižina, Dinarsko gorstvo, obsredozemski svet) z specifičnimi podnebnimi dejavniki in tipom kamnin.**
5. Katere kamnine še posebej prispevajo k bogati biotski pestrosti Slovenije? Pojasni, zakaj. **Karbonatne kamnine (apnenec in dolomit), tu se razvijejo številni kraški pojavi, ki zvišujejo pestrost življenjskega prostora in stem pestrost življenjskih združb.**
6. Kako človek vpliva na upad biotske pestrosti? **S spreminjanjem ekosistemov za lastne potrebe/uničevanje ekosistemov.**

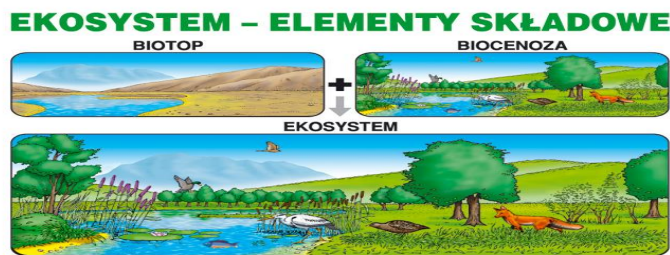
II. RAZLAGA NOVE SNOVI

V učbeniku, str. 110-112 si preberi snov ter v zvezek prepisi povzetek snovi in se nauči.

Če pri učenju naletiš na težave, mi lahko pošleš vprašanje na spletni naslov gordana.farazin@sola.velike-lasce.si

ZGRADBA IN DELOVANJE EKOSISTEMOV

1. EKOSISTEM = BIOTOP + BIOCENOZA

2. EKOSISTEM deluje kot celota, vendar ni ločen od ostalih ekosistemov.
3. Ekosistemi se spreminjajo z geografsko širino in nadmorsko višino.
4. Ekosistemi na različnih geografskih širinah in nadmorskih višinah sestavljajo večje enote-BIOME, vsi biomi na našem planetu pa tvorijo BIOSFERO.

5. Biomi:

- TAJGA,
- TUNDRA, LISTOPADNI GOZD ZMERNEGA PASU,
- TROPSKI DEŽEVNI GOZD,
- SAVANA,
- STEPRA, PUŠČAVA...

6. Kje je pestrost živih bitji večja?

Predmet: BIOLOGIJA 9.r

Št. učne ure: 56

Datum: 9A-15. 4. 2020/9B-16. 4. 2020

Učna tema: EKOSISTEMI-ODNOSI MED ORGANIZMI V ŽIVLJENSKIH ZDRUŽBAH

I. RAZLAGA

V učbeniku, str. 112-116 si preberi snov ter v zvezek prepisi povzetek snovi in se nauči.

Če pri učenju naletiš na težave, mi lahko pošlješ vprašanje na spletni naslov gordana.farazin@sola.velike-lasce.si

ODNOSI MED ORGANIZMI V ŽIVLJENSKIH ZDRUŽBAH

1. TEKMOVANJE

- med osebki različnih vrst/med osebki iste vrste,
- tekmovanje za dobrine,
- škoduje obema osebkom.

2. SODELOVANJE=mutualizem

- koristen odnos za oba osebka,
- obvezno sodelovanje-SIMBIOZA (opraševalec-žužkocvetke, glive-alge),
- MIKORIZA (drevo-gliva), odnos je obvezen za glivo,
- rastlinojedci-mikroorganizmi v prebavnem traktu.

3. PRISKLEDNIŠTVO

- ena vrsta ima korist druga pa ne koristi in ne škodo,
- živina-čaplja,
- kit-vitičnjaki.

4. PLENILSTVO

- PLENILEC (korist),
- PLEN (škodo),
- tudi rastlinojedci so plenilci (?).

5. PARAZITIZEM=zajedavstvo

- ZAJEDAVEC (korist),
- GOSTITELJ (škodo).
-

III. UTRDI SVOJE ZNANJE

Odgovori na vprašanja, slikaj ali skeniraj in najkasneje do petka, 17. 4. 2020 pošlji na mail: gordana.farazin@sola.velike-lasce.si

1. Kako porast/upad plena vpliva na populacijo plenilcev?
2. Kdaj se v ekosistemu poruši naravno ravnovesje?
3. Kakšno vlogo imajo veliki rastlinojedci?
4. Kaj se zgodi z opuščanjem travnikov in pašnikov? Ali je to dobro? Utemelji.
5. Naštej in opiši nekaj primerov zajedavstva.
6. Zakaj je bela omela polparazit?
7. Zakaj zajedavci svojega gostitelja ne ubijejo?
8. Kdaj zajedavec postane gostitelju nevaren?